

Avrupa'da Bir Hayalet Kol Geziyor

İçeriği Yazan: [Evren ÇAVUŞOĞLU](#) [1] Zaman: Paz, 07/12/2008 - 07:00

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünsün

“Avrupa'da bir hayalet kol geziyor: “Komünizm Hortlağı”. Avrupa'nın bütün güçleri, Papa ile Çar, Metternich ile Guizot, Fransız köktencileri ile Alman Polisleri, bu hortlağı kovmak için kutsal bir süreç avında bir araya gelmiş bulunuyor. Yönetimdeki karşıtlarınca komünistlikle suçlanmamış muhalefet partisi nerede var, gerek daha ilerdeki muhaliflere gerekse gerici karşıtlarına karalayıcı komünizm yaftasını gerisin geriye yapıştırmamış muhalefet partisi nerede görülmüş.

Bu olaydan iki sonuç çıkıyor: Komünizm daha şimdiden Avrupa'nın bütün güçlerinde bir güç olarak tanımlanmıştır.”

Yukarıda aktardığım satırlar, 1848 yılında Karl Marx ve Friedrich Engels tarafından yazılan Komünist (Parti) Manifestosunun ilk cümleleridir. Bu satırlar, günümüzde tüm dünyayı sarsan ekonomik krizle birlikte tekrar güncel hale gelmiş olmasının yanı sıra; krizin kitleleri etkilemesi sonucunda, Karl Marx ve dolayısıyla Marksizm tekrar geniş kitlelerin ilgi odağı haline gelmiş bulunmaktadır.

Kavram karmaşası yaratmaması için, Marx'ın, Komünist Manifesto'da kullandığı “komünizm” sözcüğünün, o devirde “bilimsel sosyalizm” ile eş anlamlı kullanıldığını söyleme gereği hissediyorum. Sosyalizm sözcüğü, Marx'ın bu eseri yazdığı dönemde, dönemin baskın görüşü olan “Ütopik Sosyalistler” tarafından kullanıldığından dolayı, Marx; sosyalizm sözcüğü yerine komünizm kelimesini tercih etmiştir.

Bildiğiniz gibi, son günlerde tüm televizyon kanallarında ve gazetelerde baş köşeyi kriz haberleri kaplıyor. İktisat ve ekonomi ile kıyasından, köşesinden ilgilenen kim varsa, televizyon programlarında boy gösteriyor, krizin yapısını kendince inceliyor ve bu krizin Türkiye ekonomisi üzerine etkilerini de diğer konuklarla uzun uzadıya tartışıyor. Bu programlarda kimi ilginç sözler de sarf ediliyor ve bir zihin bulanıklığı yaratılmaya çalışılıyor.

Mehmet Altan'a göre; Marksizm güncelliğini iktisadi anlamda koruyor, fakat Leninizm tarih sahnesinden siliniyor. Kimi burjuva ideologlarına göre ise kriz, kapitalizmin krizi değil. Kimileri ise, “enternasyonalizm bitti, Avrupa ülkelerinin işçileri kapitalistleşti” gibisinden sözlerle, küçük burjuva oportünizmini ayyuka çıkarıyorlar. Kafa karıştıran bu görüşlere yanıt vermeden önce, krizin yapısını incelemenin doğru olacağı kanaatindeyim.

Kapitalist üretim ilişkileri, artı-değer üretimi üzerinde yükselir ve şekillenir. Kapitalizm, doğası gereği, bir artık değer üretir ve piyasadaki ürün çeşitlenmesi, ürün bolluğu ve bunun sonucu olarak kapitalistler arasında rekabet nedeniyle ürünlerin birim fiyatları da düşme eğilimi gösterir. Maliyetleri düşürmeyi amaçlayan ve ürünleri daha ucuza mal ederek piyasada hâkimiyet kurmaya çalışan ve tekelci konuma gelme arzusu duyan kapitalistler, yegâne amacını da kâr maksimizasyonu olarak belirlerler. Kapitalistler, ürünlerini satamaz duruma geldiklerinde ise kârları düşer ve kâr elde edemeyecek duruma geldiklerinde ise sermayelerini arttıramazlar. Kapitalistler, işte bu kriz noktasına geldiğinde, önce sömürebileceğinden fazla işgücünü barındırdığından dolayı kitlesel olarak işçi çıkartır ve ürün fazlasını elden çıkarmak için fiyatlarda fahiş indirime giderler. Daha fazla kâr maksimizasyonu olgusuyla hareket eden kapitalistler, merkez ülkelerde ortaya çıkan krizin bir bölümünü kendi emekçilerinin üstüne, bir bölümünü ise çevre ülkelerin (yani çevre ülkelerinin emekçileri) üstüne yıkar. Farklı isimler verilen bu krizler, (bankacılık krizi, döviz krizi vs.) ancak krizin temel niteliğini gizler. Günümüzdeki krizin finansal ortama taşınmasının nedeni de kâr oranlarındaki düşme eğiliminin artmasıdır. Sermayenin, finansal sistemde spekülasyon hareketleri ile karşılığı olmayan kâr elde ettiği bu sürecin sonu da gelmiştir.

Kapitalizmin, doğası gereği yarattığı krizlerin ortak yapısını ortaya koyduktan sonra, burjuva

ideologlarının söylemlerini çürütelim.

1) “Marksizm (sadece iktisadi biçimde varlığını koruması koşuluyla) kapitalizme stepne yapıp, koşulların iyileştirilmesi sağlanabilir; fakat Leninizm çökmüştür” tezinin eleştirisi:

Bu söylem, ancak Marksizm-Leninizm'i kavramayan bir kişi tarafından dillendirilebilirdi ve Mehmet Altan'ın başını çektiği liberaller tarafından söylenmesi de beni hiç şaşırtmadı.

Marx'ın dönemindeki anlamıyla Marksizm; serbest ticaret düzeninin hâkim olduğu bir devri tarif eder ve üretim ilişkilerini de bu düzenden yola çıkarak tahlil eder. Leninizm ise “tekelci kapitalist dönemin” (emperyalist dönemin) hâkim olduğu devirde ortaya çıkmıştır ve bu döneme uygun olarak üretim ilişkilerini tahlil eder. Marx'ın “Bütün ülkelerin işçileri birleşin!” sözünü, Lenin biraz daha ileri götürür ve “Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen uluslar birleşin” sözünü ortaya koyar. Zira Lenin döneminde, Türk Halkının emperyalizme karşı mücadelesi ve ezilen ulusların öncüsü rolünde kurtuluş mücadelesi vermesi, bu dönemin en somut niteleyicisidir.

Lenin, emperyalizme karşı sömürge ve yarı sömürge ulusların kurtuluş mücadelesini, işçi sınıfının mücadelesiyle bütünleştirmiştir. (Bu bütünleştirme kimi zaman eş zamanlı olmamakla birlikte, biri diğerrinin devamı niteliğinde olabilmektedir.)

Marksizm'i, Leninizm'den ayırmaya çalışan ve içinde bulunduğu devirlerin özelliklerini es geçenler için en doğru sözü ise Henri Lefebvre söylemektedir:

“Tarihin diyalektiği öyledir ki, Marksizm'in nihai zaferi, ona karşı çıkanları Marksizm kılığına girmeye mecbur eder.”

2) “Kriz; kapitalizmin krizi değildir” tezinin eleştirisi:

Bu söylem çok fazla dillendirilmemekle beraber, burjuva ideologlarının hep aynı yanılgıya düştüklerini bu söylemlerinden anlayabiliriz. Liberal doktrinleri ve kapitalizmi aklamak amacıyla, krizin vebalini Keynesyen politikalara atmayı kendine görev edinen ideologlar; Keynesyen ekolün de kapitalist üretim ilişkilerini esas aldığını nedense atlamaktadırlar. Oysaki Keynesyen sürecin başlıca özelliği, devlet eliyle kapitalist yaratılması zeminini ortaya çıkarmasıdır. Kapitalizmin her krizi sonrasında olduğu gibi, liberal ekonomiler Keynesyen yöntemlerle ekonomiye müdahil olmayı ve kapitalistlerin krizini en aza indirmeyi kendilerine görev edinirler. “Kâr etmeyen şirket batır, geri kalan yoluna devam eder; “Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” gibi sloganlar, günümüz dünyasında kapitalistin kendisini bile kurtaramadığı; ancak tarih sahnesinde yerini alacak bir söylemden başka hiçbir şey ifade etmemektedir. Kapitalist üretim ilişkilerinin mevcut olduğu bir ülkede, kriz döneminde ekonomiye müdahale edilmemesi ve şirketlerin kapanması; Marx'ın dediği gibi, yedek işsiz ordusunu yaratır ki bu, merkez ülkelerin işine gelmez. O yüzden, liberalizm masalı tarihe karışmıştır.

3) “Marx'ın hatası enternasyonalizmi benimsemesiydi; oysaki Avrupalı işçiler kapitalistleşmiştir” tezinin eleştirisi:

İlk önce şunu belirtmek gerekir ki eğer Marx'ı ve Marksizm-Leninizm'i, enternasyonalizm'den soyutlarsanız, Marx'tan ve Lenin'den geriye hiçbir şey bırakmazsınız.

Bu teze en net cevabı ise aşağıdaki somut örneklerle vereceğim:

İlk olarak, kapitalist üretim ilişkilerinin hâkim olduğu ülkelerde, yabancı kökenli işçiler büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Bugün Belçika, Almanya gibi ülkeleri kendimize veri olarak alırsak, ezilen işçilerin içinde yabancı kökenli işçilerin toplamda büyük bir yekûn tuttuğunu görebiliriz. Belçika

halkının %14,7'si yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Belçika'da işçi sınıfı bir süredir sendikalar aracılığıyla "Çalışanlar araç gereç değildir." , "İnsana Değer Veren İş" adı altında bir kampanya sürdürmektedirler.

Fransız otomotiv şirketi Peugeot 2.700 kişiyi, DHL 9.000 kişiyi, Ford 7.000 kişiyi, General Motors 5.000 kişiyi, Citygroup ise 10.000 kişiyi işten çıkarttı. ABD'de 2008 yılı boyunca işten çıkartılan kişi sayısı ise 1,2 milyon oldu. Japon otomotiv şirketi Isuzu 1.400 kişiyi işten çıkarırken, İngiliz motor üreticisi Rolls Royce 2.000 bin kişiyi işten çıkardı. Gördüğünüz gibi; kapitalizmin krizleri, işçi sınıfını, ırk ayırt etmeden vurmaktadır. (Kafa karışıklığına yol açmaması için belirteyim; Lenin'in 'tek ülkede sosyalizm' tezi ile 'Avrupalı işçiler kapitalistleşmiştir' tezi birbirinden çok farklı olgulardır.) Ülkelerin gelişmişlik derecelerini kıyaslayarak, bazı ülkelerin işçi sınıfını kapitalistleşmiş, diğerlerini emekçi sınıf olarak nitelersek; bu nitelendirme, iktisadi gerçeklerden ve sosyalizmden de bir o kadar uzak olur.

Evren ÇAVUŞOĞLU

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 10'da yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 10'u indirmek için [buraya](#) tıklayınız. [2]]

Yorumlar

Alman Nasyonal Sosyalistler

İçeriği Yazan: Fatih Köroğlu(Doğrulanmamış) Zaman: Paz, 14/03/2010 - 17:50

Alman Nasyonal Sosyalistler komunizmdenneden nefret ederler? Ben buna sağlam bir cevap bulabilmiş değilim. Benim tahminim belki konunun uzmanı olan size çok yavan gelecek ama yine de yazayım. Kominizm, doğa üstü ya da herhangi bir uhrevi-dini inancı reddediyor diye biliyorum. Eğer böyleyse, ve pagan/şamanik inançları olan NAZİ'ler komunizmi düşman bellemiş olabilirler mi?

- [Dünya](#) [3]
- [Güncel](#) [4]

Kaynak URL (06/05/2024 - 08:07 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/makale/avrupa%E2%80%99da-bir-hayalet-kol-geziyor>

Bağlantılar:

[1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/evren-cavusoglu>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD10.zip>

[3] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dunya>

[4] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel>